

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	1,75 zł.
Z odroczeniem miesięcznie	1,85 zł.
W agencjach miesięcznie	1,85 zł.
Przez pocztę jut z odroczeniem	2,08 zł.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w nakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201.082

Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnice.

Miejscowa Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44. Adres telegr. „Dziennik Pomorski”, Skryt. pocz. 83

Chojnice, sobota 9 maja 1925 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na stronie 6-lam od wiersza piąty lub jego miejsce 10 groszy — Rekl. za tekst wiersza 3-lam 20 groszy — Ogłoszenia ukompletowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tutejszej. Za 1-minutowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9. przed poł.

Kilka słów o monarchizmie w Polsce.

Czytamy następującą wiadomość w jednym z pism poznańskich:

„W sobotę rozpoczęły się obrady zjazdu Rady naczelnej „Polskiej organizacji monarchistycznej” przy licznych udziale delegatów z Poznania, Warszawy, Krakowa, Lwowa, Wilna i Cieszyńska. Obrady rozpoczęły się uroczystym nabożeństwem w kościele farnym, które odprawił ks. poseł Zborowski. Prócz uczestników wymienionych miast obecny był b. dowódca D. O. K. w Poznaniu, jen. Raszewski. Otwarcie zjazdu odbyło się w sali Bazaru, gdzie prócz delegatów przybyło liczne grono gości. Po zagajeniu przez p. Robakowskiego, powitał zjazd imieniem koła poznańskiego p. Bocheński, oraz red. Maćkiewicz z Wilna, imieniem prasy monarchistycznej. Odczytano szereg telegramów, między innymi telegram gen. Dębór-Muśnickiego, senatora Jackowskiego, p. Dubanowicza itd.”

Tyle powyższa wiadomość. Wynikałoby z niej że monarchistów mamy w Polsce dużo i że zaliczają się do nich najlepsi generałowie, jak były generał poznański Raszewski, Dębór—Muśnicki i poszczególni senatorowie oraz inni.

W obec powyższego warto się zastanowić, czy monarchizm może w Polsce znaleźć podatny grunt. Naszym zdaniem podatnego gruntu ku temu niema.

Nasamprzód trzeba brać pod uwagę to, że czasy i ludzie się zmienili. Narody przyzwyczajają się na dobre do zamazywania wszelkich różnic stanowych, i na stanowiskach kierowniczych państwa chcą widzieć osoby, które sobie sami wybiórą.

Jedynie wówczas mają tę pewność, że polityka pójdzie po myśli narodu. Widzieliśmy, jak się to urządziło we Francji. Większości przedstawicieli narodu nie widziało się, że Prezydent Francji Millerand pragnął mieć jakiś rozstrzygający głos w rządach, pozbyło się go, i wybrało sobie inną Głowę Państwa. Może to się wydawać za daleko posunięciem, ale świadczy o tym, jak daleko zaszły wśród poszczególnych narodów dążności ku wolności i swobodzie. Tego z królem zrobić nie można.

Coprawda to królowie mają obecnie mały wpływ na rządy, przeważnie taki, jak Prezydenci. Podpisują jedynie to, co uchwałą w imieniu narodu sejmy i senaty. Tak naprzykład jest w Anglii. Królowi nie wolno tam naprzykład wojny wypowiedzieć na własną rękę. Ma jedynie przywilej nadawania łask, a więc łagodzenia wyroków karnych, nadawania orderów i tytułów. Jedyna namacalna różnica pomiędzy królem a Prezydentem polega na nadawaniu tytułów. Są więc w Anglii hrabiowie, książęta i ekscelencje, których my za rządów republikańskich nie mamy. Coprawda to owe tytuły sprowadzają nierówność stanów i gatunkują ludzi na lepszych i gorszych. Jeżeli zatem chodzi o taką różnicę, natenczas już lepsza republika.

Nie wiemy właściwie dobrze, o co naszym monarchistom chodzi. Bo formę rządów zmienia naród wtenczas, gdy większość tego chce i gdy naród jest do tego przygotowany. W Niemczech naprzykład większość narodu dąży do monarchji, ale zachodzi jeszcze wielkie pytanie, czy grunt pod monarchję jest przygotowany. Trzeba się bowiem ogromnie liczyć z demokratami, socjalistami i komunistami, którzy w obecnej chwili uprzykrzyliby królowi rządy, a komuniści by tam niejedną bombę pod tron podsadzili.

U nas tymczasem większość narodu o królu wcale nie myśli. Należałoby zatem z objawami monarchizmu być tem przeźroczniejszym, żeby nie rozbuścić więcej jeszcze licha warcholstwa społecznego, licha agitacji socjalistycznej i komunistycznej. Poniżej monarchiści widzą jaką się prowadzi naprzykład agitacja z reformą rolną, z oderwaniem Kościoła od państwa i dla tego powinni się liczyć z tem, że swą monarchistyczną agitacją leją wodę na młyn agitacji wyrotowej. Wcale się nie spostrzegają, jak powstają hasła, którzy zaczęli rzucać hasłami: „Baczność! Reakcja urządza spisek na wolności narodu”. Sobie zatem nie pomogą, a zaszkodzą ogromnie konsolidacji narodu czyli skupieniu sił ku wzmocnieniu państwa na wewnątrz i zewnątrz.

Forma rządów nie może być dążnością partyjną lub życzeniem większego lub mniejszego grona osób, ale musi tkwić w korzeniach narodu. Grunt pod te korzenie musi być dobry, albo należyte uprawiony. Tymczasem naszym zdaniem obecna nasza Polska wyrosła nie na monarchji, ale na tem, co nam dał Trzeci Maja, a więc na pracy wszystkich stanów społecznych, na pracach Kościuszki, Poniatowskiego, na pracy naszych wielkich wieszczów narodowych, którzy nam stworzyli wspaniałe piśmiennictwo i na dorobku kulturalno cywilizacyjnym tysiącletniej cywilizacji Polski jako państwa polskiego. Czy ten dorobek wystarczy na ugruntowanie nowej monarchji, o tem bardzo wątpimy.

Niemcy są pod tym względem w innym położeniu bo całą swoją potęgę zawdzięczają rządowi monarchicznemu. Hohenzollernowie z małej Brandenburgji stworzyli wielkie niemieckie cesarstwo, zatem nie dziw, że za monarchiczną potęgą większość ich narodu tęskni.

W gruncie rzeczy przyszłość narodów ugruntowaną będzie nie na podbojach ale na dorobku gospodarczym i dla tego forma rządów nie powinna tu odgrywać zasadniczej roli.

„Niema krzywdy Niemiec — jest krzywda Polski“.

W poważnej duńskiej gazecie „Nationaltidende“ napisał adwokat duńskiego trybunału Apelacyjnego i pesel Utrichsen artykuł o Pomorzu, w którym pomie dzy innymi powiada: Głosowanie w kraju jezior Mazurskich podczas plebiscytu było dla Polaków równie zasnucające jak rezultaty w południowej części drugiej strefy Szlezewu dla nas Duńczyków. Ale jeżeli mowa o narodowych i historycznych punktach widzenia to niema wątpliwości, że zaakraglenie granic na wschód tak, aby Prusy Wschodnie dostały się Polsce, nie byłoby tak sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem i ze sprawiedliwością, jak oddanie historycznie i narodowo polskiej ludności Pomorza w ręce Prus“.

Wypierają się Trojanowskiego.

Niezależna Partja chłopska nadesłała nam wiadomość, w której wypiera się łączności z redaktorem Trojanowskim. Trojanowski był 30. kwietnia zwolniony z redakcji gazety „Wola Ludu“ i 1. maja, w którym zamach się zdarzył, nie miał prawa w redakcji więcej przebywać. Zresztą Trojanowski gazety nie redagował, podpisywał ją tylko i miał nadzór nad administracją.

Posłowie z Niezależnej Partji Chłopskiej bolsze wikami nie są i bombami nie pracują. W końcu swej odezwy posiadają posłowie, że organizują masy chłopskie do walki z obszarnictwem i wyzyskiem. Gadają też o gazetach kapitalistycznych, o jaśniepańskich stronnictwach, uprawiają zatem socjalistyczną walkę klasową grubego gatunku

„Beiraty“.

Minister Skrzyński stworzył znane „beiraty“, które mają być komisjami pod naczelnictwem prezesa sądu administracyjnego. Te „beiraty“ mają dbać o to, żeby się Niemcom w Polsce krzywdy nie działo. Oprócz „Deutschtumsbundu“ będą mieli Niemcy „beiraty“. Podobno do owych „beiratów“ nie chcą Polacy przystępować. Nie dziwny się. Bo jest to instytucja utworzona wbrew intencjom społeczeństwa naszego pod b. zaborem pruskim.

O posiedzeniu Sejmu.

Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu mówiono o ważnych zmianach w polityce wewnętrznej i kolejowej. Minister Ratajski zapowiedział, że w opracowaniu są nowe ustawy 1. o policji państwowej, przy czem samorządy mają być zwolnione z dotychczasowych dopłat. Ustawa w tym jeszcze miesiącu ma wejść do Sejmu. 2. ustawa o widowiskach, 3. ustawa o dziennikarstwie. 4. ustawa o ustroju władz administracyjnych, 5 i 6 ustawy o postępowaniu władz administracyjnych. 7. ustawa o zmianach w podziale administracyjnym państwa.

Przedewszystkiem ma być skasowane województwo nowogrodzkie, a utworzone województwo wileńskie. Nadużycia i niedbalstwo władz bywają ścigane z nadzwyczajną surowością. Skargi na zbyt wielkie kary

administracyjne są słuszne i minister kazał już zarządzić złemu.

Zaś minister kolei Tyszką rozwiódł się o zamachu kolejowym pod Starogardem. Potwierdził, że tam popełniono zamach, który jego zdaniem popełnili komuniści. Niedbalstwa nikomu zarzucić nie można. Co roku zmienia się bowiem szyny i podkłady na kolejach, a bezpieczeństwo na kolejach stoi na wysokości zadania. Zresztą kolejnictwo postępuje sprawnie. Mielimy 60 milionów czystego zysku.

Wszystko to bardzo pięknie, co ministrowie mówią i co dla dobra ojczyzny zrobić chcą. Tylko zachodzi ta wielka przeszkoda, że zabierają się do pracy gdy im usuwają stółek z pod nóg, a następnym ministrem tworzy już własne plany i na planach się zwykle kończy.

Powitanie pod osłoną wojska.

Hindenburg przyjeżdża do Berlina 11 maja. Na dworcze powitają go rząd i delegaci wszystkich związków wojskowych. Następnie pojedzie do swego pałacu przestrzeni 7 kilometrów długą. Naumyślnie taką drogę wybrano, żeby go mógł cały Berlin powitać i wzrusić okrzyki.

Sprawy polityczne

na podstawie otrzymanych telegramów.

Weksel na braterstwo angielsko-amerykańskie.

W Londynie odbyła się w stowarzyszeniu angielsko-amerykańskim uczta na cześć ambasadora amerykańskiego w Londynie Houghtona. Uczta miała na celu zbliżenie się narodów amerykańskiego i angielskiego ku sobie. To też kto mógł stawiał się z wybitniejszych działaczy, ten się stawił, a król angielski i królewicz przysłali życzenia. Prezes ministrów Baldwin mówił o obowiązkach, które ostatnia wojna nałożyła na narody europejskie, a między nimi również na naród angielski. Anglja straciła we wojnie milion swych żołnierzy. Przedewszystkiem zapoczątkowała Anglja powrót do złota, co stanowi prawdziwy powojenny przewrót w dążeniach ku uzdrowieniu stosunków gospodarczych.

Ambasador Houghton odpowiadał, że jeżeli ma być dobrze wśród narodów, natenczas musi zapanować wzajemne zaufanie i dobra wola. A to zaufanie Ameryki ku Europie znacznie powraca wtenczas, gdy Ameryka uzyska tę pewność, że Europa weszła na drogę pracy pokojowej około swej odbudowy.

Francja nie jest z tej mowy zadowolona, upatrując w Houghtonie zakapturzonego przyjaciela Niemiec. Ciekawem jest to, że Polska i Czechosłowacja nie zostały zaproszone

Rządu w Prusiech wciąż jeszcze niema.

Prusy nie mają wciąż jeszcze ustalonego rządu. Piszą, że centrum układa się z liberalami i partją gospodarczą o przystąpienie do rządu. Prawicowe gazety zaprzeczają jednakowoż tej wiadomości i podnoszą, że w Prusach dojdzie do rządów prawdopodobnie taki sam rząd, jak w Niemczech, to jest rząd pozaparlamentarny. A tym pozaparlamentarnym rządem będzie zakapturzony rząd monarchiczny, jak go mają obecnie Niemcy.

Wybory gminne we Francji.

Wiadomości, jakie nadchodzą z Francji wykazują że ostatnie wybory gminne nie zmieniły dotychczasowego stanu rzeczy. Lewica zwyciężyła, pozyskała nawet pewną ilość mandatów więcej, ale nie kosztem prawicy, lecz komunistów. Najwplywowsi komuniści poprzepadali.

Znaczenie wyboru Hindenburga.

W Austrii wzmagają się ruchy przeciw połączeniu z Niemcami. Socjaliści i ludowcy austriaccy lekają się, że wskutek wyboru Hindenburga mogłoby połączenie Austrii z Niemcami przyspieszyć ogłoszenie monarchji niemieckiej, czego republikanie austriaccy bynajmniej sobie nie życzą.

Wewnątrz Niemiec zanosi się na przesilenie wśród niemieckich katolików. Jak wiadomo, głosowali Bawarcy przeważnie za Hindenburgiem, a żeby przyspieszyć monarchję, bo wówczas tem rychlej Bawaria będzie królestwem. Wskutek głosowania centrum na

Zbrojenia niemieckie.

Delegat angielski w międzysołozniczej kontroli wojskowej w Berlinie gen Morgan miał w Paryżu nie zwykły odczyt o dalszych zbrojeniach niemieckich.

Na odczyt był również były minister wojny Nollet, który potakiwał głową.

Wrzenie we „Wyzwoleniu“.

Na czwartkowym posiedzeniu zamierzał poseł Dąbski stawić wniosek o wyrażenie nieufności dotychczasowemu prezesowi „Wyzwolenia“ posłowi Rudzińskiemu i członkowi rządu Bagińskiemu.

Proces posłów ukraińskich.

W Równem rozpoczął się w środę proces przeciw 3 posłom ukraińskim Wasyńczukowi, Sergiuszowi Kosińskiemu i Czuczmajowi, o uprwanie antypaństwowej agitacji.

Jak się Niemcy rozbijają?

Komisarz francuski w Nadrenji pochwycił oficerę, pochodzącą od berlińskiej Waffengesellschaft, w której niemieckiemu towarzystwu patriotycznemu w Nadrenji ofiarowano stałe dostarczanie karabinów, haubic i samolotów.

Ruch w Towarzystwach.

Chojnice. W sobotę, dnia 9. bm. o godz. 5, odbędzie się zebranie Stowarzyszenia Chrześc. Narod. Naucz. Szkół Powzecznych w żeńskiej szkole powszechnej.

Chojnice. Zbiórka T.w. Powst. i Wojaków do strzelania w dniu 10 bm. o godz. 5,45 przed h t l m Centralnym po południu o godz. 1 sze, pluton Pawłowo stawi się o godz. 3 po południu.

Kto do rannej zbiórki nie stanie lub nie uwinni przybycie, może strzelać po odstrzeleniu tych, którzy do zbiórki staną.

Chojnice. „Klub Kręglarzy Bałtyk“ Zapowiedziane pierwsze wiosenne kulanie o nagrody, drób itd. odbędzie się w sobotę dnia 9 bm. o godz. 8 mej wieczorem.

Table with prices for various types of livestock (cows, pigs, chickens) and their products, categorized by quality and type.

Targowica miejska.

Urządowe Sprawozdanie targowej Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 6. 5. 1925 r. Spędzono: 864 szt. bydła, 2465 szt. świni, 892 szt. cieląt, 462 szt. owiec, — szt. wołów, — szt. buhaji, — szt. krów, — szt. prosiąt, szlkoń. Razem 4674 zwierząt.

Table with prices for various types of livestock (wool, cattle, pigs, chickens) categorized by quality and type.

Poznańska giełda zbożowa.

Table with prices for various types of grain (wheat, rye, barley, oats) and other agricultural products.

Koniec części redakcyjnej. Redaktor odpowiedzialny: Leon Kum. Drukarnia i nakładem Drukarni „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach.

Państwowe Nadleśnictwo Trzebciny

poczta i stacja kolejowa Łązek—pow. Świecie Pomorze wydzierżawia

w drodze licytacji gruntu w Szklanej-Hucie

w dniu 16-go maja 1925 r. o godz. 9. rano w kancelarii nadleśnictwa na czas od 1. X. 1924 roku do 30. IX. 1936 roku.

Obszar obejmuje 56,040 ha w czym 44,792 gruntu ornego, z których 17,5 ha obsiane ozimną. Budynki są własnością byłego dzierżawcy, od którego następcą może je odkupić.

Nadleśniczy. Dyrekcja Lasów w Bydgoszczy. 1064

KINO NOWOŚCI

właśc.: PAWEŁ KRZYŻNIEWSKI

Dziś po raz ostatni o godz. 8-mej

Wielki program szlagierowy

Wzgardzona

Wielki dramat życiowy w 7 olbrzymich aktach. Przepyszna insceneracja, pierwszorzędna gra, mistrzowska insceneracja tworzyły film pierwszorzędnej jakości.

Drzewo opałowe

walki i gałęzie topolowe 1062 przy Szosie Bytowskiej, kolej Babylon oddajemy

Stamm i Steinhilber.

Komunikat. Poznaj siebie?

Kim jesteś? Kim być możesz? Charakter, zdolności, przeznaczenie. Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli nie wiesz jak żyć, postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwróć się do p. Szyllera-Szkolnika, znawcy dusz, autora prac naukowych. Nadesłaj charakter pisma swojego, lub zainteresowanej osoby, napisz rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny, na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru, określenia ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne medium Miss Evigny. Analizę-horoskop wysła się po otrzymaniu 3 złotych. Jeżeli wzięć pod uwagę, że wykonanie analizy wymaga poważnej umysłowej pracy, koszt ogłoszeń, pocztowe etc., wyżej oznaczona suma nie jest zbyt wysoka. Osobiście przyjmuje od 12—7 p.p. Doświadczenia naukowe p. Szyllera-Szkolnika, zaszczycone chwalebnyimi protokółami naukowych Towarzystw z Warszawy, świadectwami najwybitniejszych powag świata lekarskiego i odezwaniami prasy. Książki nadzwyczaj ciekawej treści, naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho-Grafolog Szyller Szkolnik, Piękna 25, pokój 14 Telefon 506—09. 1065

Uciekły dwa psy

1 wilk na nazwę „Mucha“ i doberman na nazwę „Wilus“. Kto je posiada proszę się zgłosić. 1066

MASZYNA do rznienia torfu

na sprzedaż. 1061 Warszawska 1. 1 używany motocykl

(marka Opel) za 330 zł. na sprzedaż. 1050 Otton Rott, Gdańska 6.

Służąca

potrzebna zaraz lub od 15. maja 25. J. Borzyszkowski Gdańska Szosa.

1-3 pokoje

w Chojnicach dla urzędnika z małą rodziną. Komorne według umowy. Zgłoszenia pod of. K. R. Nr. 1063 do eksped. nin. pisma.

Mifa Mifa

Szlagier sezonu!

Niezrównane zwycięstwa podczas światowych wyścigów kolarskich zdobyli na

rowerach marki Mifa

cyklistów tej miary co: Lorenz, Kaufmann, Jensen, Oskar Tietz, Suter, Passenheim

Kroll, Pfister, Remold, Michael, Noerenberg, Berendt i inni.

Rower Mifa góruje nad innymi wyrobami niemieckimi. Jako materiał używa się najlepsze angielskie rury stalowe. Pod każdym względem pierwszorzędne wykonanie!

Jedyne zastępstwo: Centrala samochodów Ryszard Gehrke

Człuchowska 9 Chojnice Telefon 108

Polecam

Papę dachową, Smołę destyl., Lepnik, Karbolineum, Wapno, Cement portl. oraz materiały budowlane po najtańszych cenach.

J. Ohnesorge Nast. właśc. B. Kiedrowski CZERSK. 982

Baczność! FABRYKA TEKSTURY SMOŁOWEJ Wiśniewski i Sp. w Chojnicach, Szosa Gdańska 39

poleca po cenach konkurencyjnych papę dachową w pięciu gatunkach smołę destylowaną 984 i lepnik ze smoly destylowanej.